

42/93

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s rozpočtovými prostředky určenými na činnost Školského úřadu Ostrava a na regionální školství v působnosti tohoto úřadu za r. 1991 až 1993

Kolegium Úřadu schválilo zařazení kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu určenými na činnost Školského úřadu Ostrava a na regionální školství v působnosti tohoto úřadu do plánu kontrolní činnosti na II. pololetí 1993 pod č. 42/93.

Cílem kontroly bylo prověřit účelnost a hospodárnost použití rozpočtových prostředků vynakládaných na činnost Školského úřadu v Ostravě a na regionální školství v působnosti tohoto úřadu v souladu s ustanovením zákona č. 564/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech, zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění, vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Kontrolu provedla skupina pracovníků oblastního odboru Ostrava. Kontrola byla zahájena 26. 11. 1993 a ukončena v únoru 1994 u těchto kontrolovaných osob:

- A. na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen MŠMT), odbor 28, Olomouc, Wellnerova 25;
- B. na Školském úřadu v Ostravě, Bieblova 4, Moravská Ostrava (dále jen ŠÚ);
- C. na školách v působnosti Školského úřadu Ostrava, a to:
 - Konzervatoři Ostrava,
 - Gymnázium, ul. Hladnovská 35, Slezská Ostrava,
 - Matičním gymnáziem, ul. Šmeralova 25, Moravská Ostrava,
 - Střední průmyslové škole, ul. Kratochvílova 7, Moravská Ostrava,
 - Střední odborné škole, tř. 17. listopadu 1123, Ostrava-Poruba,
 - Obchodní akademii, ul. Polská 1543, Ostrava-Poruba.

Proti protokolu podaly námitky vedoucímu skupiny kontrolujících MŠMT, odbor 28 se sídlem v Olomouci, Školský úřad Ostrava a Gymnázium, ul. Hladnovská 35, Slezská Ostrava.

Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podalo MŠMT, odbor 28 se sídlem v Olomouci, Školský úřad Ostrava a Gymnázium, ul. Hladnovská 35, Slezská Ostrava. O odvoláních rozhodoval senát NKÚ s tím, že ve všech třech případech byly odvoláním zčásti změněny kontrolní protokoly.

S e n á t Ú ř a d u (ve složení JUDr. Jiří Drábek - předseda, JUDr. František Bárta, Mgr. Marie Hošková a Ing. Karel Bidlo - členové) na svém zasedání, které se konalo dne 28. 4. 1994,

s c h v á l i l u s n e s e n í m č. 42/93/30
k o n t r o l n í z á v ě r v t o m t o z n ě n í:

A. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, odbor 28 pro Moravu a Slezsko se sídlem v Olomouci, porušilo:

1. § 12 odst. 3 písm. a), b) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, podle kterého:

" Ministerstvo zřizuje a zrušuje

- a) střední školy, odborná učiliště a školská zařízení jim sloužící,*
- b) konzervatoře a školská zařízení jim sloužící ...";*

2. § 12 odst. 4 písm. a), b), c) zákona č. 564/1990 Sb., podle kterého:

" Ministerstvo

- a) rozepisuje školským úřadům v celém rozsahu finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení zřizované ministerstvem,*
- b) rozepisuje školským úřadům finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu pro jejich činnost a pro zabezpečení předškolních zařízení, škol a školských zařízení zřizovaných školskými úřady,*
- c) rozepisuje školským úřadům finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení jiných zřizovatelů ..."*

MŠMT rozepsalo školskému úřadu finanční prostředky ze státního rozpočtu v členění pro hospodaření školského úřadu, pro rozpočtové a příspěvkové organizace, aniž by při tom rozlišilo prostředky pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení zvlášť zřizované ministerstvem, zvlášť zřizované školským úřadem a zvlášť zřizované jinými zřizovateli.

O d ů v o d n ě n í:

K b o d u 1

Okresní úřad Ostrava-město jako právní nástupce bývalého Severomoravského krajského národního výboru Ostrava vystavil dne 2. ledna 1991 zřizovací listiny 15 středních škol v obvodu působnosti Školského úřadu Ostrava, ačkoliv podle § 12 odst. 3 písm. a), b) zákona č. 564/1990 Sb., který nabyl účinnosti dne 27. 12. 1990, přísluší pravomoc ke zřizování těchto škol MŠMT. Do dne kontroly ministerstvo nezjednálo nápravu a dotčené školy nemají dosud dokument, který by platně zakládal jejich existenci.

K bodu 2

Rozdělení poskytovaných finančních prostředků ze státního rozpočtu zvlášť pro vlastní činnost Školského úřadu Ostrava, zvlášť pro předškolní zařízení, školy a jejich školská zařízení zřizované ministerstvem, zvlášť pro předškolní zařízení, školy a jejich školská zařízení zřizované školským úřadem a zvlášť pro ostatní školy a školská zařízení nerespektovalo rozlišení vynakládaných rozpočtových prostředků podle kritérií stanovených zákonem.

B. Školský úřad Ostrava porušil:

1. § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. (rozpočtová pravidla republiky), kde je stanoveno:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

2. vyhlášku č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, a to v ustanovení:

a) § 4 odst. 2, kde je uvedeno:

"Rozpočtová organizace ... uhrazuje všechny rozpočtové výdaje jen z příslušných výdajových rozpočtových účtů zřízených u banky nebo spořitelny ... uhrazovat výdaje z jiných účtů může rozpočtová organizace jen v případech stanovených touto vyhláškou nebo se souhlasem ministerstva financí ČR ..."

b) § 11 odst. 1, kde je uvedeno:

"Rozpočtová organizace financuje investice ... ze svého rozpočtu v rámci zřizovatelem stanoveného závazného ukazatele investičních výdajů."

3. § 30 odst. 2 a § 31 odst. 10 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je stanoveno:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nej hospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech ... prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu republiky ..., a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním."

"Rozpočtová organizace je oprávněna čerpat prostředky svého rozpočtu jen do výše stanovené jí pro dané období rozpočtovým limitem."

4. § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je stanoveno:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nej-

hospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků."

5. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen zákon), a to:

a) § 4 odst. 2, kde se uvádí:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..."

b) § 7 odst. 1, kde se uvádí:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

c) § 18 odst. 2, kde se uvádí:

"Rozvaha a zůstatky účtů, které obsahuje rozvaha (rozvahové účty), jimiž se následující účetní období zahajuje, musí navazovat na rozvahu a zůstatky nozvahových účtů, jimiž se předcházející účetní období uzavřelo ..."

6. zákon č. 278/1992 Sb., o státní statistice, v ustanovení § 28 odst. 1, kde je uvedeno:

"Zpravodajské jednotky jsou povinny poskytovat všechny požadované údaje ... Tyto údaje jsou povinny poskytovat úplně, správně, pravdivě a včas."

7. ustanovení § 10 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a § 2 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR v oblasti cen, na základě kterých Ministerstvo financí ČR vydalo příslušné výměry.¹⁾

Dne 13. prosince 1991 vydalo MF ČR Výměr č. 01/92, kterým vydává seznam zboží s regulačními cenami. V části II uvedeného výměru byl stanoven seznam zboží s věcným usměrňováním cen, kde je uvedeno:

"Stavby, stavební objekty ... financované za účasti rozpočtu ... republik a za účasti prostředků poskytnutých z těchto rozpočtů místním orgánům."

Pro účely regulace cen platí: ... B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb, ... který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ..."

Ve Sdělení FMF, MF ČR a MF SR ze dne 30. června 1992 k sjednávání cen na podkladě vyhodnocení soutěže podle položky č. 11 bod B části II Výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92 (ze dne 13. prosince 1991, otištěném v Cenovém věstníku, částka 37/1992) je uvedeno, že:

"Nedodržení postupu podle uvedeného výměru ... bude kvalifikováno jako neoprávněné použití rozpočtových prostředků podle ... § 30 zákona ČNR č. 576/1990 Sb. ..."

¹⁾

V roce 1991: Výměr FMF, MF ČR a MF SR č. 01/91 ze dne 9. ledna 1991 (Cenový věstník, částka 3/91), ve znění Výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 012/91 ze dne 27. srpna 1991 (Cenový věstník, částka 40-42/91) - část II položka 18 písm. B

V roce 1992: Výměr FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92 ze dne 13. prosince 1991 (Cenový věstník, částka 1/92) - část II položka 11 písm. B

V roce 1993: Výměr MF ČR č. 01/93 ze dne 13. listopadu 1992 (Cenový věstník, částka 46/92) - část II položka 9 písm. B

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 1

Dokladem č. 1165 ze dne 18. 12. 1991 uhradil ŠÚ Ostrava neoprávněně s. p. Uničovské strojírny Uničov na předběžné služby školám v přírodě ve středisku Staré Město pod Sněžníkem, které proběhly v roce 1992, částku 400 000,- Kč a firmě Vytopil z Mohelnice dokladem č. 1165 ze dne 2. 12. 1991 neoprávněně zálohu na pobyt dětí ve škole v přírodě v roce 1992 v částce 800 000,- Kč.

Na prostředky poskytnuté ke krytí potřeb souvisejících s pořádáním škol v přírodě je nutno pohlížet jako na rozpočtové prostředky, které podle § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce. Ustanovení § 40 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb. stanoví zásadu, že zálohy jsou platbami k úhradě dodávek a prací a posuzují se stejně jako výdaje, na něž jsou zálohami. I tyto zálohy mohou být tedy poskytovány jen na akce, při nichž budou rozpočtové prostředky použity jen v příslušném rozpočtovém roce.

K bodu 2

Školský úřad Ostrava v období od 1. 1. 1992 do 30. 11. 1993 nerespektoval zřizovatelem stanovený ukazatel investičních výdajů a financoval náklady na pořízené investic neoprávněně z provozních prostředků v celkové částce 174 505 420 Kč. Pojem investic definuje § 4 vyhlášky č. 586/1990 Sb., o odpisování základních prostředků.

K bodu 3

Školský úřad Ostrava obdržel limit na financování investic schválený MŠMT pro rok 1992 ve výši 62 621 000,- Kčs, pro rok 1993 ve výši 39 229 000,- Kč. Nad rámec stanovených limitů vyčerpal ŠÚ za uvedené období z provozního bankovního účtu další finanční prostředky v částce 116 642 062, 14 Kč, a to bez doložení příslušným rozpočtovým opatřením, jak to ukládá ustanovení § 36 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky.

K bodu 4

Školský úřad zabezpečoval zpracování mzdové agendy pro 1593 pracovníků škol s právní subjektivitou a 5394 pracovníků zálohových organizací a vlastního školského úřadu. Roční náklady na zpracování mzdové agendy včetně fakturace podniku výpočetní techniky za strojní zpracování mezd v roce 1993 představovaly částku 5 865 900,- Kč, což znamená 70 Kč na osobu a měsíc. Do této částky nebyly zahrnuty náklady na převoz podkladů a předběžné zpracování agendy na školách. Při kontrole byl proveden výběr 20 spol. s r. o., které zpracovávají za úplatu mzdovou agendu, přičemž byla získána cenová nabídka od dvou z nich. Firma VORS Ostrava požaduje za zpracování mzdové agendy částku 40,- Kč

za osobu a měsíc, firma INVESTRATING má sazbu 45,- Kč za osobu a měsíc. Při použití sazby 45,- Kč za osobu a měsíc činí roční náklady na zpracování mzdové agendy firmou INVESTRATING celkem 3 772 980,- Kč. Náklady vynaložené na zpracování mzdové agendy školským úřadem byly o 2 092 920,- Kč vyšší než při využití externích nabídek, což je nutno považovat za nehospodárný způsob použití rozpočtových prostředků.

K bodu 5

a) ŠÚ zaučtoval v roce 1992 v hlavní knize na účet 050 - investice k 31. 12. 1992 částku 60 392 334,- Kč. V této částce byly nesprávně zahrnuty do účetnictví ŠÚ i náklady na stavební práce pro příspěvkové organizace.

Tím porušil ŠÚ metodiku účetnictví, uvedenou v účtově osnově a směrnicích k účtově osnově pro rozpočtové organizace, FMF č. XV 2-4066/1982 ve znění změn a doplňků FMF č. j. VII/2-22873/1985 a FMF č. j. V/2-12923/1991 platné pro rok 1992. V účtově třídě 0 účtuje účetní jednotka jen o majetku, ke kterému má právo vlastnické nebo právo hospodaření.

V roce 1993 ŠÚ nesprávně zaučtoval fakturu za investiční práce ve výši 340 384,- Kč na spotřebu materiálu (č. účtu v účetní osnově 410 40), čímž porušil postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce FMF č. j. V/20530/1992 ze dne 30. 7. 1992 s platností od 1. 1. 1993.

b) ŠÚ převedl dne 20. 12. 1991 z investičního bankovního účtu na výdajový bankovní účet částku 6 055 212,- Kčs. Tento převod organizace v účetnictví nesprávně zaučtovala na účet 050 12 - investice. Na účtě 050 se účtovalo o nedokončených stavebních investicích do doby jejich uvedení do užívání. Účet 050 pro zaučtování převodů na bankovních účtech v organizaci nelze použít.

c) Účetní jednotka předložila účetní výkaz Rozvaha rozpočtových organizací Úč 28 - 02 sestavený k 31. 12. 1992 (13. období) a rozvahu k 1. 1. 1993, kde na sebe nenavazují zůstatky rozvahových účtů (050 - investice), účty běžného účtu, účty pokladny.

Např.: na řádku - běžné účty 210 - byl zůstatek k 31. 12. 1992 ve výši 28 034 846, 69 Kč, k 1. 1. 1993 byl zůstatek nulový, na řádku 46 - peníze - byl k 31. 12. 1992 zůstatek mínus 242 490, 80 Kč a k 1. 1. 1993 byl zůstatek ve výši 34, 20 Kč.

K bodu 6

Školský úřad nesprávným zaučtováním účetních případů na účtech 050 - investice, převodů finančních prostředků a nesprávně vykázaných zůstatků jednotlivých účtů neposkytl údaje v účetních výkazech správně a pravdivě.

Majetek organizace uvedený v Rozvaze k 30. 6. 1993 je o 60 392 334,- Kč nižší, než vyplývá z rozvahy v předcházejícím období (vzhledem k nepřevedenému zůstatku účtu 050 - investice). V řádku č. 14 - pozemky -

není zaúčtována cena pozemků v částce 76 294 903,- Kč, jak vyplývá z protokolu Ministerstva státní kontroly ČR 420 - 93 - 840. V řádce č. 18 - pěstitelské celky trvalých porostů - je uvedena nesprávná částka 44 899 000,- Kč, která vznikla chybným zaúčtováním pozemků na tento účet s použitím nesprávných cen.

K bodu 7

Ve smyslu citovaných výměrů lze použít "Zadání z volné ruky" podle č. 6, na které se zadávací řád nevztahuje, jen v případech uvedených v odstavci 2, pokud jde o práce, které zabrání ohrožení na životech, dalším škodám ..., což žádná z kontrolovaných osob neuvedla a nedoložila.

Školský úřad uzavřel jako objednavatel stavebních prací v rozporu s výše uvedeným zákonem a cenovými výměry smlouvy (celkem 49 ks), ve kterých ceny (podle smluv uzavřených od 1. 9. 1991) za práce nebyly sjednány na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb. ŠÚ na základě těchto smluv uhradil ze státního rozpočtu finanční prostředky (za rok 1992 a rok 1993) v celkové výši 220 918 380, 50 Kč.

C. Školy v působnosti Školského úřadu Ostrava porušily:

1. - ustanovení § 19 odst. 1 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR (dále vyhlášky), kde se uvádí:

"Rozsah investiční činnosti příspěvkové organizace je určen jejími finančními prostředky ve fondu reprodukce základních prostředků, prostředky poskytnutými jako individuální dotace ze státního rozpočtu republiky na vybrané investiční akce a přijatými investičními úvěry."

- ustanovení § 27 odst. 1 vyhlášky, kde se uvádí:

"Příspěvková organizace hradí příspěvky podle uzavřené smlouvy o sdružení pouze ze zdrojů, jež je oprávněna použít na činnost, k níž se sdružila."

- ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky, kde je uvedeno:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ... může používat jen k účelům, pro které byly určeny, ... prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu republiky nebo rozpočtu zřizovatele, a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním."

- ustanovení § 36 odst. 1 písm. a) vyhlášky, kde se uvádí:

"Rozpočtovými opatřeními ... se rozumí:

a) přesuny rozpočtových prostředků mezi jednotlivými úkoly uvnitř rozpočtové nebo příspěvkové organizace a v rámci ukazatelů stanovených zřizovatelem."

- ustanovení § 37 odst. 4 vyhlášky, kde se uvádí:

"Rozpočtová a příspěvková organizace nemůže při provádění přesunů rozpočtových prostředků, které jsou v její pravomoci, měnit závazné ukazatele stanovené jí zřizovatelem."

Uvedená ustanovení porušily: Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7, Konzervatoř Ostrava a Střední odborná škola Ostrava-Poruba;

2. ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále zákona),

a) § 4 odst. 2 zákona, kde se uvádí:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..."

Uvedené ustanovení porušily: Konzervatoř Ostrava, Střední odborná škola Ostrava-Poruba a Gymnázium, ul. Hladnovská 35;

b) § 4 odst. 4 zákona, kde je uvedeno:

"Pro vedení účetnictví mohou účetní jednotky použít prostředků výpočetní a jiné techniky ... takové vedení účetnictví musí být v souladu s projekčně programovou dokumentací podle § 33."

Toto ustanovení porušily: Střední odborná škola Ostrava-Poruba, Střední průmyslová škola Ostrava, Konzervatoř Ostrava, Matiční gymnázium Moravská Ostrava, Gymnázium, ul. Hladnovská 35;

c) § 7 odst. 1 zákona, kde je uvedeno:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

Uvedené ustanovení porušily: Střední odborná škola Ostrava-Poruba, Matiční gymnázium Moravská Ostrava;

d) § 16 odst. 2 zákona, kde je uvedeno:

"Účetní jednotky vedou seznamy účetních knih a seznamy číselných znaků nebo jiných symbolů a zkratk použitých v účetnictví ... s uvedením jejich významu."

Uvedené ustanovení porušila Střední odborná škola Ostrava-Poruba;

e) § 18 odst. 2 zákona, kde se uvádí:

"Rozvaha a zůstatky účtů, které obsahuje rozvaha (rozvahové účty), jimiž se následující účetní období zahaje, musí navazovat na rozvahu a zůstatky rozvahových účtů, jimiž se předcházející účetní období uzavřelo ..."

Uvedené ustanovení porušily: Střední odborná škola Ostrava-Poruba, Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7 a Obchodní akademie Ostrava-Poruba;

f) § 29 odst. 1 zákona, kde je uvedeno:

"Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti."

Uvedené ustanovení porušila Střední odborná škola Ostrava-Poruba;

3. § 28 odst. 1 zákona ČNR č. 278/1992 Sb., o státní statistice, kde se uvádí:

"Zpravodajské jednotky jsou povinny poskytovat všechny požadované údaje ... Tyto údaje jsou povinny poskytovat úplně, správně, pravdivě a včas."

Uvedené ustanovení porušily: Střední průmyslová škola Ostrava, Konzervatoř Ostrava, Obchodní akademie, Střední odborná škola Ostrava-Poruba;

4. ustanovení § 13 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:

"Jde-li o převod práva hospodaření s národním majetkem z oboru působnosti jednoho ústředního orgánu státní správy do oboru působnosti jiného ústředního orgánu státní správy, vydá opatření o převodu práva hospodaření s národním majetkem ústřední orgán, z jehož oboru působnosti se právo hospodaření s národním majetkem převádí ..."

Při bezúplatném převodu vlastnictví národního majetku byla organizace povinna dodržet ustanovení § 14 odst. 4 výše uvedené vyhlášky, kde je uvedeno:

"Při bezúplatném převodu vlastnictví národního majetku na občana nebo jinou organizaci ... Uskutečňuje-li takový převod vlastnictví národního majetku organizace řízená ústředním orgánem státní správy ČR ..., je k platnosti smlouvy třeba schválení příslušného ministerstva financí, cen a mezd ..."

Uvedené ustanovení porušilo Gymnázium, ul. Hladnovská 35;

5. ustanovení zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, ve znění pozdějších předpisů, § 3 odst. 2, kde je uvedeno:

"Místnosti určené k provozování obchodu a služeb lze pronajímat jen po předchozím souhlasu národního výboru."

Uvedené ustanovení porušila Střední odborná škola Ostrava-Poruba;

6. ustanovení § 10 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a § 2 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR v oblasti cen, na základě kterých Ministerstvo financí vydalo Výměr MF ČR č. 01/92 ze dne 13. prosince 1991, kterým vydává seznam zboží s regulovanými cenami, a byl uveřejněn v Cenovém věstníku, částka 1/1991, ze dne 19. prosince 1991. V části II uvedeného výměru byl stanoven seznam zboží s věcným usměrňováním cen, kam byly zařazeny:

"Stavby, stavební objekty ... financované za účasti rozpočtu ... republik a za účasti prostředků poskytnutých z těchto rozpočtů místním orgánům. Pro účely regulace cen platí: ... B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle zadávacího řádu staveb, ... který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ..."

Uvedené ustanovení porušily: Střední průmyslová škola Ostrava, Konzervatoř Ostrava, Obchodní akademie Ostrava-Poruba, Střední odborná škola Ostrava-Poruba.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 1

Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7 obdržela v roce 1992 limit investičních prostředků na rekonstrukci ústředního topení dne 8. 12. 1992 ve výši 4 228 000,- Kčs. Podle vnitřního dokladu však vyčerpala na stavební práce a projekty celkem 9 401 469,- Kčs a překročila tak limit o částku 5 173 469,- Kčs.

Při kontrole účtu 042 002 - rozestavěné investice - bylo zjištěno, že škola uhradila za rok 1993 stavební práce firmě MARTYS z investičního účtu ve výši 1 997 000,- Kč a z provozního účtu 19 999 754,- Kč, což představuje celkovou částku 21 996 754,- Kč. Stanovení limitu na uvedenou rekonstrukci ústředního topení pro rok 1993 škola nepředložila.

Konzervatoř Ostrava

nepředložila rozpočtová opatření o poskytnutí dotací zřizovatele na investice, přesto zahájila v roce 1991 rekonstrukci staršího objektu a výstavbu nové budovy. Limit pro čerpání investičních prostředků obdržela organizace po úpravě od MŠMT dne 8. 12. 1992 ve výši 18 670 000,- Kčs. Na základě předložených dokladů bylo zjištěno, že organizace vyčerpala z investičních a provozních nákladů na výše uvedené stavební práce skutečně za rok 1991 a 1992 celkem 30 884 597, 40 Kčs (z toho 1 918 172, 40 Kčs v roce 1991 a 9 414 702,- Kčs z provozního a 19 551 723,- Kčs z investičního účtu v roce 1992), což znamená překročení limitu o 12 214 597, 40 Kčs. Investiční limit pro rok 1993 organizace opět nedodržela a rozpočtové opatření o poskytnutí dotace na stavební práce nepředložila.

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

nepředložila rozpočtová opatření o poskytnutí dotací zřizovatelem na investice. V roce 1993 zahájila přístavbu výtahu, rekonstrukci dílen dolu Hlubina a rekonstrukci dílen v pavilonu B a vyčerpala dle vnitřních dokladů celkem 705 176,- Kč.

Finanční prostředky na přístavbu a rekonstrukce čerpala organizace z provozních prostředků a účtovala na č. účtu 511 - opravy a udržování.

Obchodní akademie Ostrava-Poruba

nepředložila rozpočtová opatření o poskytnutí dotací zřizovatele na investice, a přesto zahájila v roce 1991 rekonstrukci mateřské školy pro potřebu vlastního zařízení (jídlna, počítačové učebny). Obchodní akademie vyčerpala dle vnitřního dokladu v roce 1991 na stavební práce a projekty celkem 556 750,- Kčs, v roce 1992 činily investiční náklady 3 519 246,- Kčs a v roce 1993 bylo celkem vyčerpáno 1 805 098,- Kč.

K bodu 2a

Konzervatoř Ostrava

zaúčtováním investičních nákladů na stavební práce na účet opravy a udržování v celkové výši 9 414 702,- Kčs porušila Směrnici k účtové osnově a postupy účtování č. j. FMF VII/2-22873/1985 a č. j. FMF V/2-12923/1991. V roce 1993 činila nesprávně účtovaná částka celkem 18 006 335,- Kč, čímž organizace porušila Směrnici k účtové osnově a postupy účtování č. j. V/20 530/1992 vydané Opatřením Ministerstva financí k provedení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

v roce 1993 účtovala investiční výdaje na stavební práce (přístavba výtahů, rekonstrukce dílen Hlubina a rekonstrukce dílny v pavilonu B) na nákladový účet 511 - opravy a udržování. Zaúčtováním nákladů na stavební

práce do nákladů organizace v celkové výši 705 176,- Kč porušila organizace Směrnicí k účtové osnově a postupy účtování č. j. FMF V/20 530/1992.

Gymnázium, ul. Hladnovská 35

nezaúčtovalo (v souladu s novelou k účtové osnově č. j. V/1-20203/1990) pozemky. Ty nebyly na gymnázium převedeny a oceněny. Vykazování majetku organizace v účetním výkazu Rozvaha je tudíž neúplné a nesprávné. Při výměře pozemků dosahující odhadem 10 000 m² je majetek organizace v rozvaze podhodnocen minimálně o 3 300 000,- Kčs (posuzováno podle cenové mapy města Ostravy).

Zaúčtováním nákladů na rozestavěnou stavbu na svůj účet nedokončených investic (číslo účtu 042) porušila organizace ustanovení Směrnic k účtové osnově č. j. V/20 530/1992 pro rozpočtové a příspěvkové organizace, které v třídě 9 čl. IX stanoví:

"... o využívání cizího majetku, ke kterému nemá účetní jednotka vlastnické právo, popř. právo hospodaření, se účtuje na podrozvahových účtech v účetních skupinách 97 až 99."

K bodu 2b

Paragraf 33 stanoví, že tato dokumentace musí být v souladu s ustanoveními tohoto zákona. Tuto skutečnost nelze posoudit. Střední odborná škola Ostrava-Poruba, Střední průmyslová škola Ostrava, Konzervatoř Ostrava, Matiční gymnázium Ostrava a Gymnázium, ul. Hladnovská 35 uvedenou dokumentaci ve formě zdrojového kódu programu při kontrole nepředložily. Dále podle § 31 odst. 2 písm. d) uvedeného zákona musí mít kontrolovatelná osoba projekčně programovou dokumentaci pro vedení účetnictví, prostředky výpočetní a jiné techniky uschovány po dobu pěti let po roce, ve kterém byla naposledy použita.

K bodu 2c

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

měla v účetnictví zaúčtovány pozemky (účet 031) ve výši 154 000,- Kč. Tato částka představuje jen cenu ostatních ploch o výměře 51 276 m². Stavební plochy o výměře 11 885 m² nejsou v organizaci správně ohodnoceny ani zaúčtovány. Podle cenové mapy města Ostravy, kde se pro tuto část Ostravy uvádí 720 Kč/m², se jedná o částku 8 557 200,- Kč, o kterou byl snížen majetek organizace a nesprávně vykazován v účetním výkaze Rozvaha Úč ROPO 3 - 02 sestaveném k 30. 6. 1993.

Matiční gymnázium Moravská Ostrava

ke dni 31. 12. 1991 zaúčtovalo pozemky o výměře 70, 83 m² v celkové částce 56 664,- Kčs. Správně měla být zaúčtována výměra ve výši 7 083 m², což představuje částku 5 664 000,- Kčs. Majetek organizace byl v účetnictví veden v částce o 5 607 336,- Kčs nižší.

K bodu 2d

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

nepředložila seznam účetních knih a další seznamy ve smyslu ustanovení uvedeného zákona.

K bodu 2e

Obchodní akademie Ostrava-Poruba

předložila rozvahu (účetní výkaz Uč 2A - 02) sestavenou ke dni 31. 12. 1991, kde v položce účtu 050 - investice byla uvedena částka 556 000,- Kčs. Počáteční stav téhož účtu ke dni 1. 1. 1992 byl ve výši 1 053 000,- Kčs. Účet 901 - fond základních prostředků a investic vykazuje taktéž rozdíl v konečném a počátečním stavu (k 31. 12. 1991 bylo naúčtováno 21 052 000,- Kčs a v počátečním stavu k 1. 1. 1992 naúčtováno 20 810 000 Kčs).

Nesprávným zaúčtováním nákladů na rozestavěné investice a převodů na účtu fondu základních prostředků porušila organizace i ustanovení Směrnic k účtové osnově č. j. FMF XV/2-4066/1982 a jejich novely č. j. FMF VII/2-22873/1985 a č. j. FMF V/2-12923/1991.

Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7

předložila Rozvahu (účetní výkaz Uč 2A - 02), sestavenou k 31. 12. 1992, kde v položce účtu 050 - investice byla uvedena částka 177 500,- Kčs. Počáteční stav téhož účtu k 1. 1. 1993 (042 - pořízení hmotných investic, změna čísla účtu dle účtové osnovy platné od roku 1993) byl ve výši 143 699,- Kč. Nesprávným zaúčtováním nákladů na rozestavěné investice porušila organizace i ustanovení Směrnic k účtové osnově a postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace č. j. V/20 530/1992 ze dne 30. 7. 1992.

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

předložila Rozvahu (účetní výkaz Uč 2A - 02) sestavenou ke dni 31. 12. 1992, kde v položce účtu 050 - investice byla uvedena částka 1 189 000,- Kčs. Počáteční stav téhož účtu k 1. 1. 1993 (042 - pořízení hmotných investic, změna čísla účtu podle účtové osnovy platné od roku 1993) byl ve výši 1 190 000,- Kč. Účet - oprávků k základním prostředkům vykazoval k 31. 12. 1992 zůstatek ve výši 20 193 000,- Kčs, počáteční stav Rozvahy k 1. 1. 1993 byl ve výši 20 192 000,- Kč.

K bodu 2f

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

nepředložila doklad (inventurní seznam) o inventarizaci pozemků ke dni řádné účetní uzávěrky.

K bodu 3

Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7

nesprávným zaúčtováním investičních výdajů na účet 313 - oprava a udržování, které měly být zaúčtovány na účet 050 - investice, nesprávně vykazovala vyšší majetku v účetním výkazu Rozvaha (Uč 2A - 02) k 31. 12. 1992. Majetek měl být o částku 9 401 469,- Kčs vyšší.

Konzervatoř Ostrava

nesprávným zaúčtováním investičních nákladů na účet 313, které měly být zaúčtovány na účet 050 - investice, nesprávně vykazovala vyšší majetku v účetním výkaze Rozvaha (Uč 2A - 02) ke dni 31. 12. 1992. Ten měl být o částku 9 414 702,- Kčs vyšší, v roce 1993 měla být výše majetku uvedená v Rozvaze k 31. 12. 1993 vyšší

o dalších 18 006 335,- Kč, což je celkem 27 421 037,- Kč.

Obchodní akademie Ostrava-Poruba

nesprávným zaúčtováním investičních výdajů na nákladový účet 313 - opravy a udržování, které měly být zaúčtovány na účet 050 - investice, nesprávně vykázala vyšší majetku v účetním výkaze Rozvaha (Uč 2A - 02) k 31. 12. 1992. Ten měl být o částku 3 510 246,- Kčs vyšší.

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

nesprávným zaúčtováním částky do nákladů na účet 511, která měla být zaúčtována na účet 042 - investice a po dokončení stavebních prací aktivací převedena na účet hmotného investičního majetku (021 až 029), taktéž nesprávně vykázala vyšší majetku v účetním výkaze Rozvaha (Uč 2A - 02) k 30. 6. 1993. Ten měl být o částku 705 176,- Kč vyšší.

K bodu 4

Gymnázium, ul. Hladnovská 35

převadlo dne 31. 1. 1991 hospodářskou smlouvou na přijímající organizaci, Úřad městského obvodu Slezská Ostrava, pozemek č. 177/7. Na hospodářské smlouvě je nesprávně uveden zřizovatel gymnázia, Okresní úřad Ostrava-město, referát školství a kultury. V této době nebyl účinnosti zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, podle kterého bylo v době od 27. 12. 1990 zřizovatelem gymnázia MŠMT ČR.

V bodě 3 předmětné hospodářské smlouvy se uvádí převod práva hospodaření na příjemce bezúplatně podle § 12 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem. Bezúplatné převody mezi organizacemi podle výše uvedené vyhlášky byly zrušeny vydáním zákona č. 103/1990 Sb. k 1. 5. 1990 (článek IV odst. 15).

Předložená hospodářská smlouva ze dne 31. 1. 1991 nebyla schválena Ministerstvem financí ČR, a je tudíž neplatná.

K bodu 5

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

uzavřela dne 30. 9. 1992 nájemní smlouvu s firmou Automobil, s. r. o., Prievidza na užívání objektu učňovské dílny "za účelem provozování půjčovny, prodejny a servisu automobilů značek Audi a W" na dobu určitou do 30. 10. 2022. O souhlas k provozování obchodu a služeb v prostorách učňovské dílny příslušný městský obvod nepožádala a povolení nepředložila. V uvedeném zákoně se v § 4 dále uvádí, že pokud je smlouva uzavřena bez souhlasu národního výboru podle odstavce 2, je neplatná.

K bodu 6

Střední průmyslová škola, ul. Kratochvílova 7

Smlouva o dílo byla uzavřena mezi Školským úřadem Ostrava a firmou MARTYS, s. r. o., dne 30. 3. 1992 na celkovou částku 3 476 000,- Kčs. Stanovisko vlastník

ka objektu - Střední průmyslové školy (dále SPŠ) - se ve smlouvě neuvádí. Výběr stavební firmy byl proveden školským úřadem bez vyhlášení veřejné soutěže, čímž došlo k neoprávněnému čerpání státních prostředků v celkové částce 31 398 223,- Kč (v roce 1992 to bylo 9 401 469,- Kčs, v roce 1993 šlo o 21 996 754,- Kč).

Konzervatoř Ostrava

Smlouva č. 2120 o dodávce stavebních prací byla uzavřena mezi Školským úřadem Ostrava, zastoupeným Městským investorským útvarem Ostrava 1, Husova 7, jako odběratelem a Bytostavem, s. p., Ostrava-Poruba jako dodavatelem dne 3. 12. 1991.

Výběr stavebního podniku byl proveden v ofertním řízení dne 26. 7. 1991, ale původní smlouva byla rozšířena o další dodatky, ve kterých organizace přistoupila na změnu (zvýšení) ceny bez vyhlášení další veřejné soutěže. Při kontrole účtu 042 002 - rozestavěné investice v roce 1993 bylo zjištěno, že organizace uhradila za stavební práce z investičního a provozního účtu k 31. 12. 1993 celkem částku 56 594 064, 40 Kč (z toho v roce 1991 a 1992 částku 30 884 597, 40 Kčs a v roce 1993 částku 25 709 467,- Kč).

Nerespektováním výše uvedeného výměru došlo k neoprávněnému čerpání prostředků státního rozpočtu ve výši 56 594 064, 40 Kč.

Obchodní akademie Ostrava-Poruba

Smlouva o dílo byla uzavřena mezi Školským úřadem Ostrava a firmou MARTYS, s. r. o., dne 2. 6. 1992. V článku IV smlouvy je uvedeno, že "předpokládaná cena prací podle předaných rozpočtů ... je cca 2 100 000,- Kčs - včetně sedlové střechy". Výběr stavební firmy byl proveden školským úřadem bez vyhlášení veřejné soutěže, čímž došlo k porušení výše uvedeného Výměru a neoprávněnému čerpání státních prostředků ve výši 5 872 094,- Kč.

Střední odborná škola Ostrava-Poruba

Smlouva o dílo byla uzavřena mezi Střední odbornou školou a firmou HORM podle § 536 zákona č. 613/1991 Sb., Obchodní zákoník, na základě veřejné soutěže ve smyslu ustanovení Výměru č. 1/93 jen u akce "Přístavba výtahu SOŠ". Smlouva č. 11/4/FAS ze dne 15. 4. 1993 a dodatek č. 1 k této smlouvě na akci "Oprava fasády", jakož i další uzavřené smlouvy, tj. smlouva č. 06/6/DIL ze dne 31. 5. 1993 a její dodatek č. 1 ze dne 12. 7. 1993 na rekonstrukci dílny v pavilonu B, smlouva č. 02/93 ze dne 9. 3. 1993 na rekonstrukci dílen dolu Hlubina a smlouva č. 15/7/FAS ze dne 10. 6. 1993 na částku 374 682,- Kč (předmět plnění není konkrétně ve smlouvě uveden), byly uzavřeny v rozporu s výše uvedeným Výměrem.

Nerespektováním výše uvedeného Výměru došlo k neoprávněnému čerpání prostředků státního rozpočtu ve výši 1 283 175,- Kč.

Neoprávněně čerpané prostředky státního rozpočtu uvedené u škol v části C tohoto kontrolního závěru jsou obsaženy v celkové částce uvedené v odůvodnění k bodu 7 části B, tj. 220 918 380, 50 Kč.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu JUDr. Jiří Drábek.